

Trên đôi vai của người phụ nữ mệnh mai này là sự mong chờ lớn lao của một dân tộc



*Bà Aung San Suu Kyi đến thăm một phòng họp ở Kahwmu, nơi bà ra mắt công dân biểu ở Quê hương, 01/04/2012.*

*REUTERS/Damir Sagolj*

Miến Điện vẫn chưa ngừng chiến đấu với chính quyền quân sự. Lãnh đạo đối lập Aung San Suu Kyi được công dân biểu qua cuộc bầu cử khuyến khích hôm Chủ nhật, một năm sau khi chính quyền « dân sự » ra đời.

Sau 15 năm bị tù đày và què quặt thúc, vai trò chính trị của khôi nguyên Hòa bình 1991 tại Quốc hội không phải là dễ dàng.

Theo AFP, thì dù chính quyền Miền Điện chưa công bố kết quả chính thức, nhưng tại Rangoon

không mả t ai nghi ngỏ kỏ t quỏ bử u cỏ hôm qua 01/04/2012.

Lãnh đở o đở i lỏ p Aung San Suu Kyi đã thành công, vỏỏ t qua thỏ thách phòng phiếu u : Đỏ c cỏ dân biếu u Quỏ c hỏ i.

Nhỏ ng cuỏ c chuyỏ n đở i tỏ tù nhân cỏ a chỏ đỏ quân phiỏ t thành dân biếu u cỏ a lỏ p pháp không hỏ n là sỏ mỏ ra con đỏỏ ng thênh thang cho nhà lãnh đở o đở i lỏ p đỏỏ c dân chúng mỏ n yêu, chỏ đỏ nỏ mỏ t và thỏ giỏ i ngỏỏ ng mỏ .

Trên đôi vai cỏ a ngỏỏ i phỏ nỏ mỏ nh mai này là sỏ mong chỏ lỏ n lao cỏ a mỏ t dân tỏ c. Tỏ chỏ ng đỏ i chỏ đỏ mỏ t cách triỏ t đỏ , nhỏ qua chỏ trỏỏ ngỏ ng hỏ lỏ nh trỏỏ ng phỏ t cỏ a quỏ c tỏ , bà sỏ phỏ i đỏng mỏ t vai trò mỏ i là lãnh đở o mỏ t phong trào phỏ n kháng xây đỏ ng, mà cỏ p bách nhỏ t là mang lỏ iỏ m no cho dân nghèo.

Tỏ i nghỏ trỏỏ ng, bà phỏ i đỏ i phó vỏ i nhiếu u vỏ n đỏ then chỏ t cỏ n quyỏ t tâm chính trỏ , nhỏ ng cũng vỏ a hàm chỏ a khó khăn kỏ thuỏ t nhỏ trỏ giúp nông dân, giỏ m thuỏ và khuyỏ n khích đỏ u tỏ .

Theo giỏ i phân tích trong khu vỏ c, thì bài toán khó cho cỏ đôi bên, chính quyỏ n và đỏ i lỏ p, là khỏ năng thỏ a hiỏ p chính trỏ .

Chỏ đỏ thì cỏ n sỏ hỏ p tác cỏ a đỏ i lỏ p đỏ « bỏ o đỏ m tính chính đáng » cho tiỏ n trình chuyỏ n tiỏ p, trong lúc đỏ i lỏ p cỏ n sỏ hỏ p tác cỏ a chính quyỏ n đỏ thúc đỏ y dân chỏ hóa sâu rỏ ng hỏ n.

Giáo sỏ Renaud Egreteau, đỏ i hỏ c Hỏ ng Kông hoài nghi là bà Aung San Suu Kyi ý thỏ c đỏỏ c mỏ t cách chính xác vai trò cỏ a bà mỏ t khi bỏỏ c vào Quỏ c hỏ i. Cỏ đỏ i lỏ p và phe chính phỏ cỏ n phỏ i đỏ t đỏỏ c đỏ ng thuỏ n thì cỏ i cách mỏ i tiỏ n triỏ n đỏỏ c.

Tỏ khi bà Aung san Suu Kyi tuyên bỏ ra tranh cỏ thì đã có nhiếu u phỏ ng đoán vỏ tỏỏ ng lai chính trỏ cỏ a bà.

Hĩ i đĩ u năm, mĩ t cĩ vĩ n cĩ a tĩ ng thĩ ng Thein Sein là ông Nay Zin Latt tiĩ t lĩ vĩ i AFP là, nhà lãnh đĩ o đĩ i lĩ p có thĩ tham gia nĩ i các.

Nhĩ ng hai ngày trĩĩ c bĩ u cĩ , khôĩ nguyên Hòa bình 1991 tuyên bĩ đĩ t khoát là « không bĩ Quĩ c hĩ i, sau nhĩ u năm tranh đĩ u đĩ đĩĩ c bĩ u ».

Nhĩ ng khi đĩĩ c đĩ t câu hĩ i vĩ khĩ năng bà sĩ làm « cĩ vĩ n đĩ c biĩ t », lãnh đĩ o đĩ i lĩ p không phĩ nhĩ n mà cũng không xác nhĩ n : « Tôi không cĩ n vai trò đĩ c biĩ t, nhĩ ng nĩ u hĩ u ích thì tĩ i sao không ? ».

Dù sao đi nĩ a thì quan hĩ giĩ a lãnh đĩ o đĩ i lĩ p và phe quân đĩ i nay đã đĩ i khác.

Trong thĩ p niên 2010, giĩ a nhĩ ng thĩ i gian bĩ quĩ n thúc hay tù giam, bà luôn chĩ n thái đĩ phĩ n kháng trĩ c diĩ n vĩ i chính quyĩ n quân phiĩ t. Lúc đó, đã có nhĩ u thành viên đĩ i lĩ p chĩ trích và cho là lĩ p trĩĩ ng cĩ ng rĩ n cĩ a bà gây ra bĩ tĩ c chính trĩ .

Giĩ đây, viên tĩĩ ng già Than Shwe, ngĩĩ i xem bà là kĩ thù sĩ mĩ t đã vĩ hĩ u, nhĩĩ ng chĩ cho ban lãnh đĩ o mĩ i thông thoáng hĩ n.

Theo nhĩ n đĩ nh cĩ a cĩ u đĩ i sĩ Úc tĩ i Rangoon, Trevor Wilson, thì lãnh đĩ o đĩ i lĩ p Miĩ n Đĩ n không thĩ chĩ n tĩ thĩ cĩ a « mĩ t nhà cách mĩ ng » mà phĩ i « biĩ t ngĩĩ i biĩ t ta ».

Theo nhà ngoĩ i giao Tây phĩĩ ng này, khôĩ nguyên Hòa bình 1991 sĩ không bĩ rĩ i vào bĩ y cĩ a phe quân đĩ i dù phe này kiĩ m soát Quĩ c hĩ i. Tuy nhiên, bà cĩ n có sĩ hĩ u thuĩ n cĩ a các đĩ ng viĩ n tĩ i nghĩ trĩĩ ng.

Dù sao đi nĩ a thì đĩ i lĩ p không còn bĩ « khóa miĩ ng » nhĩ đĩĩ i thĩ i Than Shwe.

Về điểm này, hai khả năng có thể xảy ra song song : Một mặt, đại biểu u của phe quân đội không thể chấp nhận những nghị của đại lập, nếu các điều luật này được soạn nên h của dân chúng. Thứ đến, bà Aung San Suu Kyi sẽ nhận thấy cơ phát triển lực lượng thành một phong trào đại lập đúng nghĩa và trung, chuần b cho tiếp ng lại lâu dài.

Chuyên gia Thitinan Ponggsudhirak, đại học Chulalongkorn, tại Bangkok tin rằng, tiếp ng lại của Miền Đilen nằm trong tay giới trẻ :

« Không một chế độ dân chủ nào được xây dựng chung quanh một cá nhân ».

Tiếp ng lại Miền Đilen nằm trong tay « những cán bộ trẻ của Liên Đoàn Quốc Gia Vì Dân Chủ, của các tổ chức và đơn vị khác, kể cả đảng cộng quyên hiện nay ».